

Kirjastokäytön korvaaminen Suomessa

	 LAINAUSKORVAUS	 E-LAINAUSKORVAUS	 CELIA-KORVAUS
 LAKI	Tekijänoikeuslain 19 § 4 momentti (Vuokraus- ja lainausdirektiivi)	Tekijänoikeuslain 38 a § (Ei EU-lainsäädäntöä)	Tekijänoikeuslain 17 b § (Lukemisestedirektiivi)
 SISÄLTÖ	Kirjasto ostaa fyysisen teoksen ja saa lainata sitä vapaasti (fyysiselläkin kirjalla on silti käyttöikä).	Kirjasto ostaa lisenssin e-teokseen ja saa käyttää teosta lisenssiehtojen mukaisesti.	Valtuutettu yhteisö saa valmistaa teoksesta kappaleen korvauksetta ja lupaa kysymättä, käyttö vapaa lukemisesteisille.
 FORMAATTI	Fyysinen kirja, fyysinen äänikirja	E-kirja, e-äänikirja	Esteetön äänikirja/e-kirja (esim. CD, tiedosto, suoratoisto)
 KORVAUS	Korvausta maksetaan kaikista yleisten kirjastojen ja korkeakoulu-kirjastojen lainoista. Kenelle? Kirjallisuuden, musiikin ja kuvateosten tekijöille.	Korvausta maksetaan yleisten kirjastojen ja osin korkeakoulu-kirjastojen käytöstä. Kenelle? Kirjallisuuden tekijöille ja äänikirjan lukijoille.	Korvausta maksetaan vain ”haltuun jäävistä” teoksista eli fyysisistä CD-lainoista sekä koneelle ladattavista tiedoista. Kenelle? Kirjallisuuden tekijöille.
 TILASTOT 2023	YLEISET KIRJASTOT 71,6 miljoonaa kirjallinaa, 617 000 äänikirjalinaa KORKEAKOULUKIRJASTOT 5,4 miljoonaa kirjallinaa	YLEISET KIRJASTOT 1 164 000 äänikirjalinaa, 616 000 e-kirjalinaa KORKEAKOULUKIRJASTOT 480 000 e-lainaa (ei sis. verkkokirjahyllykäyttöä)	CELIA-KIRJASTO 295 000 CD-lainaa, 84 000 tiedostolainaa Tämän lisäksi 950 000 muuta lainaa, jotka jäävät korvauksen ulkopuolelle.
 BUDJETTI	15,6 miljoonaa € (sis. arvonlisävero) Kirj.tekijöiden osuus noin 84 %	1 miljoona € (sis. arvonlisävero) Jakoneuvottelut osuuksista kesken	159 000 € (sis. alv) korvauksia vuodelta 2023 (yli 2/3 lainoista jäi korvaamatta)
 RATKAISU	Lainauskorvausmäärärahan korotus 1,5 M€ (edellinen korotus v. 2016, inflaatio)	Verkkokirjahyllykäyttö korvauksen piiriin (yhdenvertaisuus ei nyt toteudu)	Kaikki äänikirja- ja e-kirjalainat korvauksen piiriin (78 % lainoista tehdään verkossa)

Suomessa kirjallisuuden ilmaista kirjastokäyttöä korvataan tekijöille lainauskorvauksen, e-teosten käyttökorvauksen ja Celia-korvausten kautta. Kirjallisuuden tekijöiden kannalta tekijänoikeuslainsäädännössä sekä korvausten määrärahoissa on päivittämisen tarpeita.